

TÜRKİYE’NİN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI VARLIĞI VE KULLANIMI

Prof. Dr. İlhami ÜNVER
AÜZF Öğretim Üyesi

Sayın Başkan, Saygıdeğer Katılımcılar,

20 dakika ile sınırlandırılmış kısa bir zaman süresi içerisinde tabii ki korkunç bir görev üstlendim, yani Türkiye’nin toprak ve su kaynaklarını bu kadar kısa bir zamana ne kadar sığdırabilirim, ne kadar sıkıştırabilirim. Hoşgörünüze güveniyorum ve birikimlerinize güveniyorum. Yani görüyorum ki çok seçkin bir topluluk, benden önceki konuşmacıları dinledim, gerçekten o kadar çok sözümü ağızından aldılar ki, o kadar güzel noktalara değinildi ki, o bakımdan sanıyorum bazı konuları eğer atlamak zorunda kalırsam, umuyorum ki anlayışla karşılayacaksınız. Zaten hep aynı dili konuşuyoruz, eminim bir sıkıntımız, sorunumuz olmayacak.

Bildiğiniz gibi ülkemiz jeolojik oluşum yönünden Alp-Himalaya eksenini üzerinde batıdan doğuya doğru topoğrafik olarak yönelmiştir. Bunun sonucu olarak da batıdan doğuya doğru artan bir engebellik ve yükselti ve yerel çöküntü alanlarına yerleşmiş birtakım tarıma elverişli, değeri yüksek araziler vardır. İzin verirseniz şöyle haritayla hemen bir görelim, hatırlayalım. Öyle tarıma elverişli topraklar yönünden çok da zengin, çok da yüksek potansiyeli olan bir ülke değiliz. Gerçi iklimimiz ılıman ve tabii ki topraklarımız da çok verimli, ama özellikle bitki gelişim dönemi yönünden, özellikle Doğu tarafta görüyorsunuz, bitki gelişim dönemini 80-90 güne kadar indirebilen soğuk iklim, uzun süre kış altında kalan elverişsiz koşullar ve yüksek bir işlemeli tarıma elverişsizlik var.

Ülkemizde tarıma elverişli araziler değişik kaynaklara göre farklı olmakla birlikte, bu konuda en yetkili kuruluşumuz Toprak Su Genel Müdürlüğümüzün kayıtlarına göre dördüncü sınıfı dahil etmezsek 19 milyon hektar kadar. Dördüncü sınıfı şu amaçla koymuyorum, yani pek çiftçinin eline bırakılacak bir arazi değildir o. Çok özel önlemler gerektiriyor. 19 milyon hektar, bunun da yalnızca beş milyon küsur hektarı, yani yüzölçümümüzün ancak yüzde 7-8’i bizim birinci sınıf tarım toprağı. Gözümüz gibi saklayıp bakmak zorunda olduğumuz. Bunlar da dikkat ederseniz, bakın coğrafi dağılım olarak Trakya başta olmak üzere Marmara bölgemiz, biraz önce hocam da değindiler Konya Ovası, tabii çok fazla toprak sorunları var, bir de Güneydoğu Anadolu bölgemiz.

Toprak kaynaklarımızın dağılımı yönünden, bir rakam vereyim hemen. Tekirdağ’ımız da tarıma elverişli arazi yüzdesi yaklaşık % 75. Ama Hakkari’de % 4. Yani hiç yok diyebileceğimiz kadar. Zaten bu harita da bu dağılımları gösteriyor. Batıdan doğuya doğru uzanıyor. Bir noktaya daha değineyim izin verirseniz. Karadeniz’den başlayalım, üç tane yeşil alan var orada. Bir tanesi Yeşilirmak ağzı, Çarşamba Ovası. Bir tanesi Bafra Ovası, Kızılırmak ağzı. Bir tanesi de zincir gidiyor burada, Karasu, Adapazarı ovaları, o da Sakarya ağzı. Nerede önemli akarsuyum var, yalnızca ve sadece oralarda ovalarım var. Başka hiç yok.

Ege’nin durumu biraz özel tabii. Tarak şeklinde Ege içindeki dağlar vadilere geçit veriyorlar, özellikle ortada yerleşme fazla. Fakat güneyde Dalaman’dan itibaren yalnızca Dalaman Çayı, Dalaman Ovası var.

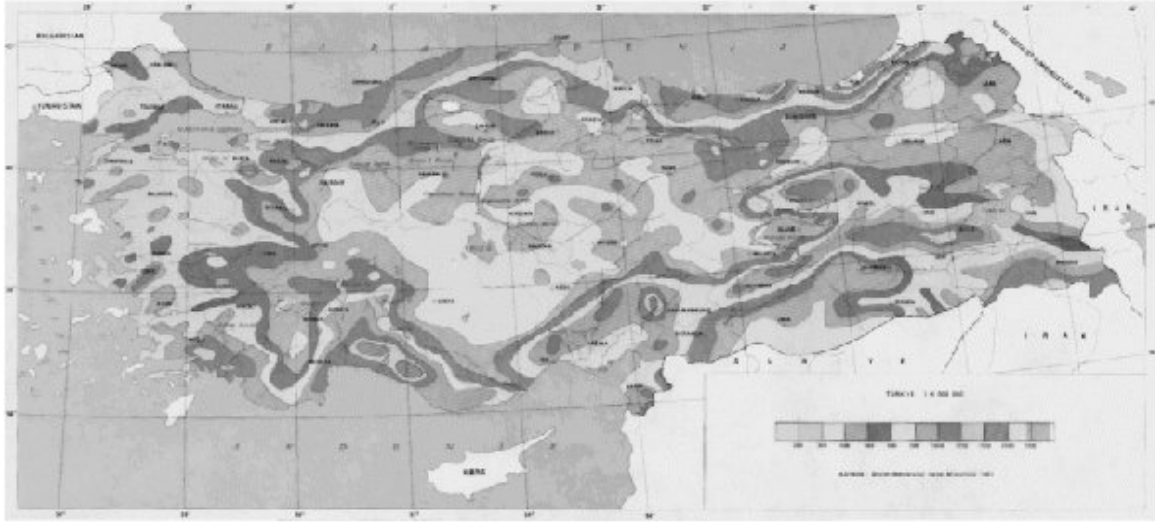
Antalya’yı atlayacağım izninizle, o çok özel bir jeolojik oluşum, akarsu faaliyetleriyle ilgisi çok az, ama bakın benzer bir olayı yine Çukurova’ımızda görüyoruz. İşte Seyhan, Ceyhan, Tarsus ırmağı. Yani akarsu etkinliklerine bağlı ve son derece sınırlı değerli araziler.

İklim yönünü de şöyle bir hatırlamak gerek. Tabii yağışla başlıyor hidrolik süreç. Meteorolojik olayların hep batıdan doğuya doğru gittiğini görürsek, çok belirgin bir şekilde, dağlar karşı çıktığı yerlerde yağışı artırmış. Yani cephe gelmiş, dağa çarptığı yerde dökülmüş, onun için de çok kısa mesafelerde önemli değişiklikler oluyor. Buna da hemen bir örnek vereyim. Gökova Körfezi’nin üst tarafında Bodrum, alt tarafında Marmaris. Aralarındaki

yağış farkı 300-400 milimetre. Biri 800 küsurdur, birisi 1.200 küsur. Ya da Karadeniz'den Bozkurt, Sinop'un ilçesi, Sinop'un il merkeziyle Bozkurt arasında kuş uçuşu 50-60 kilometreyi geçmeyecek bir mesafe var, ama yağış olarak bakarsanız korkunç uçurumlar var, çünkü dağların konumu etkili.

Daha geniş coğrafi bölgeler bazında, Ajanslarda meteorolojinin Orta ve Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz demesi bile topoğrafik yerleşimlerin iklim üzerindeki etkilerini gösteriyor.

Şekil 1. Türkiye'de Yağışların Dağılımı

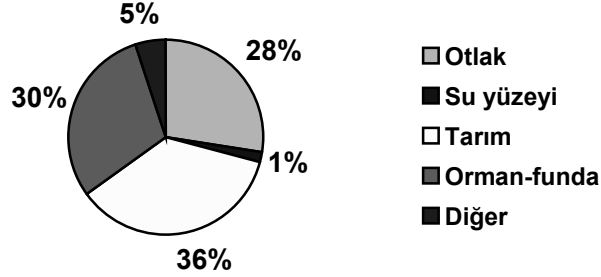
Şunu söylemeye çalışıyorum: Birazdan rakamlar gelecek, benden önce de bütün konuşmacılar, saygıdeğer başkanlar hep değindiler. Evet 186 milyar metreküp suyumuz var, yaklaşık yarısını kullanıyoruz. Birazdan ben de vereceğim bu rakamları. Ama siz ona çok bakmayın. 26 tane su havzamız var, aslında toplasanız 5 tane ana havzamızda su var. Antalya, hemen devamında Torosların uzantısı Doğu Akdeniz, yukarıda Doğu Karadeniz, iki tane de ana akarsuyumuz, Fırat, Dicle. Türkiye'nin suyunun yarısını bu beş havza toplamış. Yani yaklaşık yüzde 51'i 21 havzaya düşmüş. Demek ki, suların dağılımı konusunda çok önemli dengesizlikler var.

Yağışın akışa geçen bölümü yönünden de bakarsak, zaten bu farklılıkları göreceğiz. Örneğin, Antalya Havzasında yağın yağmurun yaklaşık dörtte üçü, % 75'i akışa geçiyor. Tabii bu konuda karstik etkiler var, hidrojeologlar özellikle başka faktörler üzerinde duruyor, ama bu bir gerçek. Başka bir deyişle, yağın yağmurun dörtte üçü orada akışa geçiyor, akarsu veya göl olarak değerlendirilebilir bir potansiyel. Hemen yukarısında, birazcık üzerinde Burdur Göller Havzasında % 10'a düşüyor bu oran, Akarçay Havzasında da aynı. Yani 10'da birini zor sağabiliyorsunuz yağışın. Örneğin, Karadeniz'de % 60-65'lere ulaşıyor, ama, siz de biliyorsunuz, su yolu ulaşımı ve sınırlı oranda da enerji üretimi dışında pek fazla bir yararlanma olanağımız yok oralarda. En azından şimdilik yok, ileride de bilmiyorum.

Şimdi izin verirseniz, topraklarımızın, arazilerimizin kullanım durumları yönünden konuyu inceleyeceğim. Yine bu konuda en yetkili kuruluşumuz olarak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün rakamlarını vereceğim. İnşallah başka kuruluşlarımızdan arkadaşlar darılıp gücenmezler. DİE'nin çalışmalarını yabana atmıyorum, tabii ki çok değerli, çok güzel çalışmalar Tarım Bakanlığımızın desteğiyle, ama birisi teknik çalışma, birisi ankete dayalı çalışma. O bakımdan izin verirseniz, teknik çalışmalar bazında gidecek olursak ve bu rakamlara bakacak olursanız, Türkiye'nin yaklaşık % 36'sının tarım, % 30'unun orman,

funda; hemen arkasından da geri kalan işte üçte birden daha az bir bölümü, dörtte bir kadar bir bölümünün de mera olduğunu görüyoruz.

Şekil 2. Türkiye’de Arazi Örtülerinin Yüzde Dağılımı

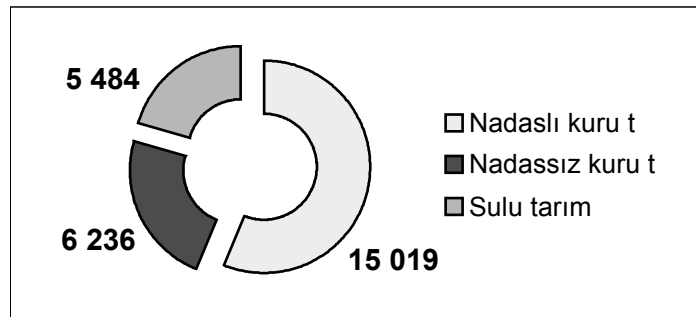

Sağlıklı rakamlar değil bunlar. Şöyle sağlıklı değil; Türkiye’nin üçte birinin bu tabloya göre ormanla kaplı olması gerekiyor. Olmadığını biz yaşıyoruz, görüyoruz. Sonra yine bilinen bir gerçek var. Yani ormanı şimdi kime sorsanız herkes iyi kötü kendince bir tanım yapar. Üzerinde ağaçları olan, altında çalılar, ağaçsı formlar olan, en altında da yosunsu ot tabakalarının yer aldığı, toplu bir ekosistem. Tarımın anlaşılması zaten çok kolay. Domateştir, arpadır, buğdaydır. Ama mera için böyle bir tanım kolay değil. Daha anlayamadık ki, görüş birliği bile oluşamadı. Nitekim Devlet İstatistik Enstitümüz biliyorsunuz bu anlayıştan hareketle “terkedilmiş araziler” diye bir kavram getirdi. Yani bir takım arazileri mera kavramının içine sokmuyor. Birazdan değineceğim, böyle bir hatayı kamuoyu çok yapıyor, en yetkili, en çok televizyonlarda, radyolarda adını en çok duyduğunuz kuruluşlar konuyu çok iyi bilmedikleri için yapıyorlar.

Şimdi ne yazık ki tarımda yürekleri çok ferahlatan bir tablo yok. Burada yine görüyorsunuz bakın 15 milyon hektar arazide nadas yapıyorsunuz. Bu ne demektir, 28 milyon hektara yakın tarım arazisi. 7.5 milyon hektarı her iki yılda bir boş bırakıyorsunuz. Bu gösteriyor ki boş kalan arazilerin miktarı son derece yüksek.

Sulu tarım konusunda rakamlar 5 milyon, 5.5 milyon hektar görülüyor ise de beni yine başışlayın, birazcık özür dileyeceğim, bunların büyük bir kısmı halk sulamaları. Sizler de biliyorsunuz halk sulamaları, öyle çok fazla güvenilir değil. Bugün oluyor, yarın olmuyor. Tekniğe, sisteme çok uygun değil.

Şekil 3. Tarım Arazilerinin Kullanım Durumları

Fazla zamanınızı almadan size bir rakam verip hemen geçeyim. DSİ’nin gerçekleştirdiğiyle fiili durum arasındaki oran % 62, % 63. Burada yetkililerin huzurunda söylüyorum, yanlış varsa düzeltirler, ama bu rakam 60’tır, 70’tir. Yani siz 100 lira yatırım

yapmışsınız veya 100 hektar araziyi sulamaya açmışsınız, bunun 62, 63 hektarı sulanıyor şu anda. Fiili yapılan şey bu. Bu gerçekleri lütfen gözden kaçırmayalım.

Şimdi toprağımıza niye sahip çıkacağımızı hemen hatırlamak istiyorum. Toprakla suyu doğal kaynak olarak ayıran en önemli özellik, biraz sonra suya geldiğim zaman zaten söyleyeceğim, toprakta sorumluluğumuz gelecek kuşaklara karşı. Buna çok dikkat ediyoruz. Tarımcı, evet toprağın bekçisi. En çok o sahipleniyor, ekmek yiyor filan ama artık bu anlayış 50 yıldır yıkıldı dünyanın her tarafında. Tarımcı toprağa ne kadar yakın olursa olsun, tarımcının eline bırakılamayacak kadar büyük bir nimettir toprak. Yalnızca tarımcıya bırakılamaz, çok güçlü bir doğal kaynaktır ve biz dedelerimizden, atalarımızdan nasıl aldysak, torunlarımıza, evlatlarımıza öyle bırakmak zorundayız. Bunu öncelikle öyle düşüneceksiniz. Yani o yıl oradan ne kadar ürün aldın filan, o da tabii ki önemli. Önemli ama ondan ibaret değil olay. Benden sonraki kuşaklara sağlıklı, salim teslim edebiliyor muyum. Asıl o, önemli.

Suda ise -biraz önce sayın konuşmacılar bir iki rakam verdiler, ben de vereceğim- farklı bir durum var. Suyu defalarca sağacaksınız, bir kere, iki kereyle olmaz o. Sizden sonraki her kullanıcıyı düşüneceksiniz. Sudan enerji ürettim. Hayır, enerji üretirken bir taraftan balıkçılık, su ürünleri, bir taraftan işte bir alttaki yerleşim birimlerinin, tarım arazilerinin taşkınlardan korunması. Enerji ürettiğiniz barajdan çıkan suyu, sulamada kullanacaksınız, arıtma ortamlarında kullanacaksınız. Yani defalarca sağacaksınız. O suyu sınırdan yollayana kadar ya da denize dökene kadar defalarca değerlendireceksiniz. Bunu yapabilmek için de her sefer ne gerekiyor. Bakın burada Sayın Birlik Başkanım çok güzel bir noktaya değindi. “Milli Su Konseyi”. Bu ne demektir? Konuya her açıdan bakabilen insanlar. Ben o konseyden şunu anlıyorum: Benim sade vatandaşım, köyümün muhtarı da var o konseyde. Niçin var? Diyecek ki “siz yukarıda bu suyu kirletirseniz, azaltırsanız, bozarsanız dolaylı yoldan bana zarar verirsiniz”. Öyleyse ona da haksızlık yapmayacağız. Onun haklarına da saygı duyacağız. Yani onun hakkına halel gelmeyecek.

Konuşmamın bütünlüğünün bozulmaması için önce toprakla ilgili sorunlara değineceğim. Demin söyledim, çok önemli kuruluşların, çok yaptığı bir hata, bu rakamlar tahmin edeceğimiz gibi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün. Burada hata şu: Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü -eğer açıklamayı iyi okumazsanız bu tabloda, onu fark edemezsiniz- bu haritayı hazırlarken, “elden gitmiş topraklar” diyor, “yok artık toprak” diyor. Yani çok şiddetli erozyon. Bunu alıp da, “Türkiye’de 58 milyon hektar alanda erozyon var” dersiniz yanılırsınız, yanıltırsınız. Ama bilerek, ama bilmeyerek. Nedir bunun okunması gereken noktası? Şimdi sınıflamanın teknik ayrıntılarına girecek halim yok, ama siz şöyle düşünebilirsiniz: 17 milyon hektarda çok yoğun erozyon var deyince, “eyvah bu arazim gitmiş” diye düşüneceksiniz. Yani dağın üstü çıplak kaya, ne yapacaksınız ki artık orada? Neyi, nasıl koruyacaksınız? Elden çıkmış o. Hesapların, kitapların, planlamaların buna göre yapılması gerekiyor.

Su kullanımlarına ilişkin her şeyin bir arada düşünülmesi lazım. Suyu defalarca sağlamak zorundayız. Şimdi bakın, su bütçesi yönünden bunlar hep klasik rakamlar. DSİ Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan, hepimizin bildiği rakamlar. İzin verirsiniz ben sadece bir analizine değinmek istiyorum. Yıllık yağış toplamımız, eğer yağış Türkiye’nin her tarafına dengeli dağılsaydı 501 kilometreküp olacaktı. Oysa bakın bizim tüketebileceğimiz bunun yalnızca beşte biri civarında oluyor. 95 kilometreküp. Şu anki tüketimimiz ise 16’da biri, 17’de biri. 33 kilometreküp. Yani Türkiye’ye düşen 16 damla yağmurun, 15 damlası ziyan oluyor demektir. Bir kere bu hesap son derece açık, net görülüyor.

Yer altı suları yönünden de, ne yazık ki üzülerek söyleyeceğim. Bugüne kadar pek yoktu, ama yine sabah bir iki tane güzel uyarı geldi bu konuda. Yer altı suları, bir ülkenin geleceğidir. Öyle bir çırpıda el atılıp, bir çırpıda kullanılacak kaynaklar değildir. Bir ülkenin stratejisidir. Bakın yaşadık bunu 1986’da değil mi? Çernobil’de gördük. İçecek su bulamadık.

Adamlar Meriç'in kapağını açtılar, Bulgarlar baraj kapaklarını açtılar. Radyasyonlu suyu üzerimize saldılar. Demek ki savaşa bile gerek yok. Bir salgın hastalık, ani bir kirlenme. İşte savaş durumları ve benzerleri için yer altı suyu, bir ülkenin geleceğidir. Öyle ikide bir, ikide bir oraya hücum etmek, oraya saldırmak, maalesef plansızlık, programsızlıktır. Pompaj sulamalar, Türkiye'nin belki gündeminde son sıralarda yer alacak. Basınca bağlı sulama değil kastettiğim, yer altı sularından çekilen. Yani bir yerde zaten enerji darboğazı var bu ülkenin. Onun için yer altı suları konusunda ne yazık ki genel eğilimde birazcık aşırılık görülüyor. Şimdi de, o kadar çok başvurular oluyor ki, yapacak bir şey kalmamış.

Burada bir rakama yine dikkatinizi çekmek istiyorum. Türkiye'nin su kaynakları yönünden zengin olmadığını biliyoruz. Çünkü 1000 m³ yazıyor işte bakın, uluslar arası standarda göre 1000 m³'ten 5000 m³'e kadarsa kişi başına düşen su miktarı, "az" kategorisine giriyorsunuz. Su kaynaklarını sabit kabul edelim, bırakın meteorolojik iklim değişikliklerini, ama nüfusumuz artıyor, sınırdayız. Azdan, "çok az"a düşmek için sınırdayız.

Demek ki, suyumuzun her damlasına sahip çıkmamızın gereği açıkça çıkıyor ortaya. Artı, şu konuda hakikaten zaman zaman şaşırıyorum: Yani "Arap ülkelerine de, İsrail'e de, birazcık oraya buraya su satalım, birazcık su verelim" gibi anlayışlar, ben şahsen kişisel düşüncem olarak geleceğimizin ipotek altına alınması olarak bakıyorum konuya. Bir sefer o boruyu bağladınız mı, artık o suyu bir daha kesemezsiniz. Yanlış olabilir, kişisel düşüncem bu. Bu rakamlara bakarak birazcık riskli görüyorum durumu.

Suyun ana sektörlere dağılımını gösteren tablo, bir şeyi daha gösteriyor. Bakın tarıma ayırdığımız su, % 75. Bunun nedenleri tartışılabilir. Efendim, "yeteri kadar endüstrimiz gelişmedi, kentleşme düşük, henüz kırsal kesimde yaşayan nüfus fazla" gibi. Doğru, ama bir gerçeği asla değiştiremezseniz. Bizim sulama tekniklerimiz demode, gelişmiş teknikler değil. Bunlar yine resmi rakamlar. İsrail'de aynı suyla hem sulama yapıyor adamlar, hem içiyorlar o suyu. Tabii biz onlar kadar yoksul değiliz belki su kaynakları yönünden, ama geleceğimizi düşünmek yönünden tabii ki sulama tekniklerimizi en hızlı bir şekilde şu rakamları büyütüp, şunları küçültecek biçimde değiştireceğiz. Tarım sadece sulama değil tabii, mandıraları da düşünün, çiftlik su gereksinme ve hayvanların içme, sulanma suları, tabii ki çiftçinin bizzat kendi evinde tükettiği su, bunların hepsi tarımın potansiyeli içerisindedir. Ama bu payının hızla düşürülmesi, azaltılması gerekiyor.

Çizelge 1. Sektörlere Göre Su Kullanımı

Kullanım	Miktar, km ³	%
İçme-kullanma	5,7	14,7
Endüstri	4,0	10,3
Tarım	29,2	75,0

Çizelge 2. Sulama Yöntemlerine Göre Sulanan Arazi Miktarı (ha), (DSİ ve KHGM sulamaları, 1998 yılı)

Salma sulama	:	2 173 402
Yağmurlama sulama	:	107 869
Damla sulama	:	3 762

Şimdi bakın, burada bir örnek vereceğim. Su kaynaklarımızın kötü kullanıldığını, ben yine devletin resmi rakamlarından alıyorum, son 10 yılın bilançosunu, bir örnek havzayla

getirdim size. Konya kapalı havzamızın en önemli su kaynaklarının son 10 yıl ki değerlerine lütfen bir bakın. Apa Barajı hariç, o bir özel durum. Apa Barajı'nda biliyorsunuz çok büyük kaçaklar vardı, birkaç yıl önce onarıldı, bakıldı, o karstik yapı beton enjeksiyonuyla giderildi. Onun durumu özel. Onun dışında tablo hiç iç açıcı değil. Son 10 yılın ortalamasıyla Şubat 2001 arasında su kaynaklarımızı ne kadar savurganca kullandığımızı görüyorsunuz. Türkiye'nin en büyük tatlı su kaynağı olarak Beyşehir Gölüne bir bakın. Artık konuşan ben değilim, devletin resmi organları konuşuyor şimdi, oradan alıntı olarak söylediğim şeyler bunlar. Yılda ortalama 300-350 hm³ su aldığımız Beyşehir gölünde, işletme kodu 1121 metreye yaklaşmış ve gölden 2001 yılında 93 hektometreküp çekebilmişiz. Siz şimdi dünyanın yatırımlarını, masraflarını, emeklerini veriyorsunuz, ama ortada su yok.

Çizelge 3. Konya Kapalı Havzasında Önemli Su Kütlelerinde Son 10 Yıl İçinde Gözlenen Değişimler

	Toplam hacmi, hm ³	10 yıllık ortalama	2001 Şubat
Apa barajı	171,6	59,9	102,1
Beyşehir gölü	5 571,7	3 774,6	3 377,8
May barajı	42,7	12,7	7,5
Altınapa barajı	28,6	15,4	7,9
Çavuşçu gölü	178,0	80,9	63,3
Mamasın barajı	154,6	57,5	34,1

Bakın, şimdi DSİ Genel Müdürlüğümüz tuttu, Genbos diye hatırlıyorum, ismini yanlış hatırlıyor olabilirim, ama güneyden su çevirmeye çalışıyor. Beyşehir Gölüne aktaralım. Mavi Tünel projesi var, Göksu'dan su aktaralım. E tamam da, yani beni bağışlayın, birazcık hesap hatası yapmış olmuyor muyuz bunları yaparken. Yani Genbos Havzasına güvenip mi kurdunuz siz Konya Ovasının sulama altyapısını? O bakımdan Türkiye'nin en büyük tarımsal potansiyellerinden bir tanesi Güneydoğu Anadolu bölgemizdir. Dev iki tane nehirimiz var, Fırat ve Dicle'miz. Ve çok büyük bir toprak kaynağımız var, iklim potansiyelimiz var. İkincisi de Konya. Hem geliştirildiği takdirde düz olan toprak kaynakları yönünden, hem de akıllıca kullanılırsa Beyşehir Gölü yüzünden. Beyşehir Gölünü bir çırpıda yabana atamazsınız. Dünyanın sayılı tatlı su rezervlerinden bir tanesidir, Türkiye'nin de en büyük değeri, yeter ki biz onu iyi kullanabilelim.

Hocam, ben hoşgörünüzü fazla aşmamaya çalışarak bitiriyorum. Sabırla dinledikleri için Sayın Katılımcılara çok teşekkür ediyorum. Sizin sabrınız için size de teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Başkan Prof. Dr. Duran TARAKLI: Teşekkür ediyoruz Sayın Ünver'e. Tabii zaman kısıtlaması, konuşmacıları bayağı baskı altında tutuyor. Şimdi Sayın Dr. Metin Türker'e konuşmasını yapmak üzere zamanı vereceğim. Sayın Dr. Metin Türker, DSİ Genel Müdürlüğü İşletme ve Bakım Dairesi Başkan Yardımcısı olarak çalışmaktadır. 1990 yılında yüksek lisansını, 1997 yılında da doktorasını vermiştir. Sulama işletmeciliği, sulama ekonomisi, sulama kooperatifleri ve benzeri konularda bir kitabı vardır ve 25 adede yakın makale ve bildirisi bulunmaktadır. Kendisine konuşmak için söz veriyorum, zamana uyacağı için de şimdiden teşekkür ediyorum.